

# Uit de Bussumse Historie

## Jacobus Craandijk wandelt door Bussum (1)

In de jaren 70 en 80 van de 19e eeuw wandelde Jacobus Craandijk (soms vergezeld van Pieter Schipperus) door Nederland. De wandelingen zijn verwerkt in een acht-delig boekwerk: 'Wandelingen door Nederland met pen en potlood'(1875-1884). Craandijk hanteerde de pen, Schipperus het potlood.

Craandijk (1834-1912) was Doopsgezind predikant (Rotterdam/

Haarlem), leraar, schrijver, tekenaar en verwoed wandelaar. In deel 4 (1879) doet Craandijk verslag van zijn wandeling door Bussum. Schipperus voorzag menige wandeling van een passende tekening, helaas is er geen van Bussum.

Craandijk vertoeft in Hilversum en maakt zich op: '...tot een wandeling dwars door het Gooi heen, om er nog het een en ander van

te zien en op te merken bij ons bezoek aan de drie oude dorpen Bussum, Blaricum en Laren.' Om tijd te winnen en om de eentonige grintweg tussen Hilversum en Bussum te mijden, neemt hij de trein: 'Zoo verplaatsen wij ons met de snelheid der gedachte bij het station. Wij zijn in Nieuw-Bussum, namelijk het allernieuwste. Er zijn thans reeds drie Bussums. Vroeger waren er twee: - Oud-, Hoog- of Groot-Bussum, oorspronkelijk een paar hoeven en enkele woningen, later, nu nog, een welbekend landgoed.

- Nieuw-, Klein- of Laag-Bussum, een klein landelijk dorpje. Het laatste is ook wel in menig opzicht vernieuwd, maar het is toch overoud in vergelijking met de zeer jeugdige buurt, die eerst van den jongsten tijd dagteekent en die bij uitnemendheid Nieuw-Bussum heet.' Craandijk richt zijn eerste schreden op Nieuw Bussum (Het Spiegel). Daarover tekent hij op: 't Is een plaats der toekomst. Er zijn brede wegen, met boomen beplant. Overal villa's in bloementuinen met grasperken, heestergroepen,



Het Spiegel eind 19e eeuw.

FOTO: COLL. HIST. KRING

plantsoenen. Maar de boomen zijn nog klein, de grasperken nog dor, de heesters nog in het tijdperk waarin het twijfelachtig is of zij 't zullen houden of sterven.'t Geheel is zonnig en bar. Tijd en zorgvuldige behandeling van den schrallen grond moeten nog het hunne doen. Maar over enkele jaren kan Nieuw-Bussum een belangrijke aanwinst voor het Gooi geworden zijn, want de aanleg is ruim en vrolijk, de huizen zien er goed en aangenaam uit, en het houtgewas wil er ook wel voort als de eerste kwade jaren voorbij zijn. Dat zien wij, als wij niet ver van het station ... den zandweg tussen de hagen en onder het groen van opgaand geboomte inslaan.' Na deze beschouwing verlaat Craandijk Het

Spiegel en wandelt verder naar het centrum van toenmalig Bussum; daarover later meer.

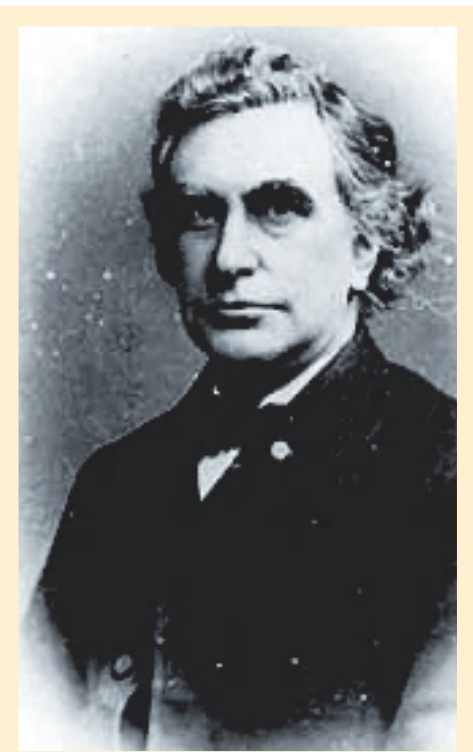
BEN KONING

'Wandelingen door Nederland met pen en potlood'. J. Craandijk (Pred. bij de Doopsgezinde Gem. te Rotterdam) en P.A. Schippers (Kunstschilder aldaar). Haarlem, H.D. Tjeenk Willink 1884.



Historische Kring  
Bussum

Huizerweg 54 - 1402 AD Bussum  
Telefoon 035 691 29 68  
www.historischekringbussum.nl  
hist.kring.bussum@planet.nl



Jacobus Craandijk



Boekomslag 'Wandelingen door Nederland'